

JEAN CORBON

Zakrament zakramentov

Evharistija je »zakrament zakramentov«, kjer Kristusovo telo razgrne vse energije svojega spremenjenja in »dopolni« svojo skrivnost v Cerkvi. Pri evharistiji se zbiramo na Gospodov dan, da bi živeli njegovo pasho v moči vere in prazničnega veselja. V evharistiji nam Oče daje delež pri njegovem občestvu v večni liturgiji. Véliki liturg tega obhajanja je njegov Sveti Duh. On nam omogoča doživljanje evharistije kot skrivnostne simfonije učlovečene Besede; vse kar živi in diha, se zbira po njem v edinosti Sina in prepeva o veselju Očeta.

Sveti Duh nam kakor v *preludiju* kaže najprej na liturgijo, ki jo je treba obhajati. Potem nam v prvi pobudi, v *bogoslužju Božje besede*, kaže na Gospoda, ki prihaja. V drugem vzgibu, v *anaforti*, uresničuje za nas Kristusovo pasho. To preoblikovanje se konča v tretjem vzgibu, v *obhajilu* s Kristusovim telesom. Tedaj nas v *zaključku*, kjer se vse začinja, uvaja k liturgiji, ki jo je treba živeti.

Toda naš liturg velike pashe zgodovine ne uresniči brez nas; nanjo se moramo pripraviti in nanjo odgovoriti. Obhajanje je stalna sinergija med njim in nami. Zato v središču vsakega vzgiba evharistične liturgije živimo z njim kakor utrip dveh trenutkov: trenutka, *ko se poraja vera* in trenutka *dogodka vere*. Duh odpira naše oči, da bi spoznali Gospoda, zbira naša srca, da bi sprejela Besedo, dolbe našo lakoto, da bi nas napolnil kruh življenja, omogoča nam, da umremo sebi, da bi vstali s Kristusom, naredi se za naše veselje, da bi postali Očetovo veselje, pusti, da zahrepenimo po njem, da bi življenje darovali bratom.

Jean Corbon, O. P., 1924–2001, se je rodil v Parizu in pozneje pripadal grkokatoliški škofiji v Bejrutu. Bil je profesor liturgike in ekumenizma na Univerzi Svetega Duha v mestu Kalik ter na Univerzi sv. Jožefa v Bejrutu. Sodeloval je pri pripravi Katekizma katoliške Cerkve, zlasti v četrtem delu o molitvi in v razlagi Gospodove molitve »Oče naš«. – Besedilo je iz francoščine prevedel Janez Ferkoj.

Ti vzgibi vere nas napravljajo vse bolj prosojne za luč spremenjenja. Sveti Duh nas prešinja in nam daje, da živimo Kristusa, našo veliko noč, v svojem trojnem sijaju. Razodeva nam Kristusa, ga oživlja za nas in nam daje delež pri njem. Toda v vsakem od teh treh vzgibov je močan trenutek, ko nas Duh pobožanstvi v Gospodovem telesu: to je trenutek *epikleze*. Liturgija Božje besede doseže vrhunec v epiklezi pred oznanilom evangelija, kajti tedaj učlovečena Beseda postane za nas »duh in življenje« (Jn 6,63). Anamneza je posvečujoča milost v epiklezi, ko Duh spremeni darove v Kristusovo telo in kri. V liturgiji obhajila se bo ponovno po epiklezi kruha, pomešanega v kelihu, dopolnila naša spremenitev v Kristusa, spreminjajoča zveza Cerkev s svojim Gospodom.

Liturgija Besede

Kar je prvo v ojkonomiji skrivnosti kakor v njeni liturgiji, je tok ljubezni, po kateri nam Oče daje svojo Besedo. Zato je *vzgib naše vere*, ki ga zbuja Sveti Duh, najprej v čakanju Gospoda, da mu pripravimo pot naših src, da se zberemo, upodobljeni po njem, ki prihaja. Vsako liturgično izročilo to izraža po svoji posebni pedagogiki. Duh je za nas predhodnik učlovečene Besede in jo tudi razodeva. Kajti Kristus resnično prihaja v naše občestvo, stopa vanj in kliče vsakogar, da bi vse pritegnil k Očetu. Skupnost verujočih po tem Gospodovem prihodu kot Besedi Očeta postane zbor, ki bo obhajal liturgijo.

Ko Gospod prihaja k nam, doseže naše srce in ga kliče naj se spreobrne; Gospod trka na vrata, ali mu bomo odprli? Ta preobrat in odprtost je naše začetno spreobrnjenje, ki uvaja v anaforo, ko bo vsak dar obrnjen vanj. »Ko so bila vrata iz strahu pred Judi zaklenjena, je prišel Jezus, stopil mednje ... in učenci so se razveselili, ko so videli Gospoda.« (Jn 20,19 sl.) Jezus nam še ne govori, vendar je že tukaj. Vstali Kristus ne more s silo odpreti vrat srca, toda takoj, ko ga sprejmemo z ljubečim spreobrnjenjem, ki ga vzbudi vera, spoznamo novo veselje nad njegovo navzočnostjo: spreobrnjenje

nas uvaja v češčenje. Češčenje in obrnitev svojega srca sta plivkanje molitve Cerkve, ko ji Duh razodeva svojega Gospoda, ki prihaja. Ko Očetova slava žari nad nami s Kristusovega obličja, začudenje ljubezni še bolj osvetli noč odsotnosti, ko nas je greh zadrževal kot sužnje. Češčenje brez »metanoia« srca bi bilo hinavsko, toda spreobrnjenje, ki mu ne sledi izhod k Očetovi ljubezni, bi bila nra-
vstvena prevara in bi vodilo v brezup. Spreobrnjenje je teološko, celo doksološko in češčenje je povratek k volji Očeta. Če obhajamo ta premik v resnici in veri, se bomo začeli spreminjati; nismo več gledalci bogojavljanja, temveč nas obdaja oblak: Kristusovo razgla-
šenje postaja naše razglašenje in razglašenje Cerkve.

Sledi *dogodek* evangelija. Najprej poslušamo njegove priče, apostole, z »berilom« iz pisma. Potem nam Kristus dá svoj mir, ko nam podari svojega Duha (Jn 20,19–22). To je trenutek epikleze v liturgiji Besede, skrita sinergija evangeljskega »oznanila«. Jezusove besede so v Svetem Duhu več kot pouk, postanejo dogodek. »Jaz pravim in jaz storim«, preroški izraz ni nikoli bolj resničen kakor v tem trenutku. Učlovečena Beseda se z delovanjem Duha dviga v srce Cerkve. Oče more razumeti samo to besedo: izročil jo je v ojkonomiji, vrača se k njemu v liturgiji. Posejana je bila v edinem Sinu, sedaj rodi sad v posinovljenih otrocih. Da, Beseda plane kvišku in se nagiba k svojemu obhajilu; v tem je obhajanje, »liturgija« Besede.

Duh razodeva Besedo Cerkvi. »Podarjena« Beseda napravlja iz naše človeškosti Jagnjetovo zaročenko. Bolj ko poslušamo Besedo, ki je postala naše meso, in bolj ko jo sprejemamo, bolj bomo postali njeno telo: »danes« se v nas »izpolnjuje« On, ki ga poslušamo (prim. Lk 4,21). Zato liturgija Besede zahteva določeno kakovost trajanja, gostoto tihote, ki sta nosilki dane in sprejete Besede. Veliko hrupa nas raztresa, Duh pa nas zbira in samo preprost navedek iz »beril«, začinjen z enoglasno vrstico, ne more zadoščati. Gre za obhajanje, polnost skrivnosti se poskuša izpolniti v nas!

Duh je dih Besede, kliče nas, toda ali bomo odgovorili? Cerkev, kar smo tukaj, je zelo »krajevna«, in če smo poklicani, je to zato, da bi bili poslani k »razkropljenim Božjim otrokom« na tem

mestu. Razglašenje, v katerem nas Gospod spreminja, se ne sme sesesti pri izhodu iz cerkve. Pomen homilije in potrebnih molitev, ki sledijo, je da razlomimo Besedo za naša sestradana srca do tega, da si razdelimo skrivnostno lakoto po učlovečeni Besedi: »Jaz imam za jed hrano, ki je vi ne poznate« (Jn 4,32) ... »Pojdimo drugam v bližnja naselja, da bom tudi tam oznanjal, kajti za to sem prišel.« (Mr 1,38) ... »Srčno sem želel jesti z vami to pashalno večerjo.« (Lk 22,14)

Evharistična anafora

Druga sinergija Duha in Cerkev bo v tem, da Jezusova pasha postane naša pasha. Liturgija Besede se je nagibala k temu spominu. Ne da bi poživila spomin, kakor da bi bila Jezusova ura v preteklosti: Jezusova ura je novi čas, ki dviguje anaforo. Niti, da bi jo ponavljala: mi postanemo navzoči pri križanem in vstalem Kristusu, ampak da bi dopolnil v nas, udih njegovega telesa, kar je doživel enkrat za vselej.

V *veri*, ki jo v tem trenutku zbuja Sveti Duh, s tem ne pripravljamo samo naših src za Gospoda, ki prihaja, ampak jim odpira »dostop do svetišča ... po novi in živi poti, ki nam jo je odprl skozi zagrinjalo, to je skozi svoje meso« (Heb 10,19 sl.). Kakršne so že »zakramentalne enote«, ki so jih liturgična izročila obdržala pred veliko evharistično molitvijo, nas Duh uvaja v resničnost, ki je Kristusovo telo. Vodi nas v globino svojega načrta ljubezni in nam omogoča, da se dotaknemo brezna smrti iz poslednjih časov, kamor Vstali prihaja iskat vse ljudi: »ker je vzljubil svoje, jim je izkazal ljubezen do konca« (Jn 13,1). To je pomen veroizpovedi (*Credo*), ki povezuje skupnost v veri v Sveto Trojico in v njeno ojkonomijo odrešenja, to je tudi pomen predstavitve darov in še zlasti sprevoda z darovi kot Kristusovega vhoda v novi Jeruzalem, prav tako pomen poljuba miru, znamenja občestva v ljubezni, h kateri nas Gospod priteguje.